

Talousarviovalmistelun tilannekatsaus

Kh-keko 30.3.2026

Kaupungin talouden näkymät pähkinäkuoressa

Taloussuunnitelmakausi 2026 - 2029

- Nettomenojen kasvu on ollut liian suurta suhteessa verorahoituksen kasvuun
- Tulos on merkittävästi alijäämäinen, yhteensä 129 milj. €
- Investointitarpeet ovat korkealla tasolla, kasvussa
- Investointien tulorahoitus on liian alhaisella tasolla
- Lainamäärä kasvaa voimakkaasti

=> Talouden tasapainottamistarve

Tulevina vuosina kuntatalouteen vaikuttavia tekijöitä

- **Hidas talouskasvu (BKT)**
 - heikentää veropohjan kasvua ja heijastuu kuntatalouden liikkumavaraan
- **Väestönkasvun muutokset**
 - maahanmuuton osuuden kasvu lisää palvelutarpeita ja palvelujen järjestämiskustannuksia
- **Työllisyyskehityksen epävarmuus**
 - vaikutukset verotulojen kehitykseen
 - vaikutukset työllisyyspalvelujen sekä työttömyysturvaetuuksien kustannuksiin
- **Valtiontalouden sopeuttamistoimenpiteet**
 - suorat ja välilliset vaikutukset kuntien rahoitusasemaan ja tehtäviin
- **Verotulojen hidas kasvu**
 - riittääkö verotulojen kasvu kattamaan menojen kasvun?
- **Valtionosuusuudistuksen jatkon epävarmuus**
 - käynnistyykö uuden uudistuksen valmistelu?
- **Kaupungin talouden tasapainottamistarve**
 - menokasvun hillitseminen ja rahoituspohjan vahvistaminen osana talousarvioprosessia

Tampereen kaupungin talouden näkymät

Investointien tulorahoitus-%				
TP 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
47 %	42 %	41 %	45 %	50 %

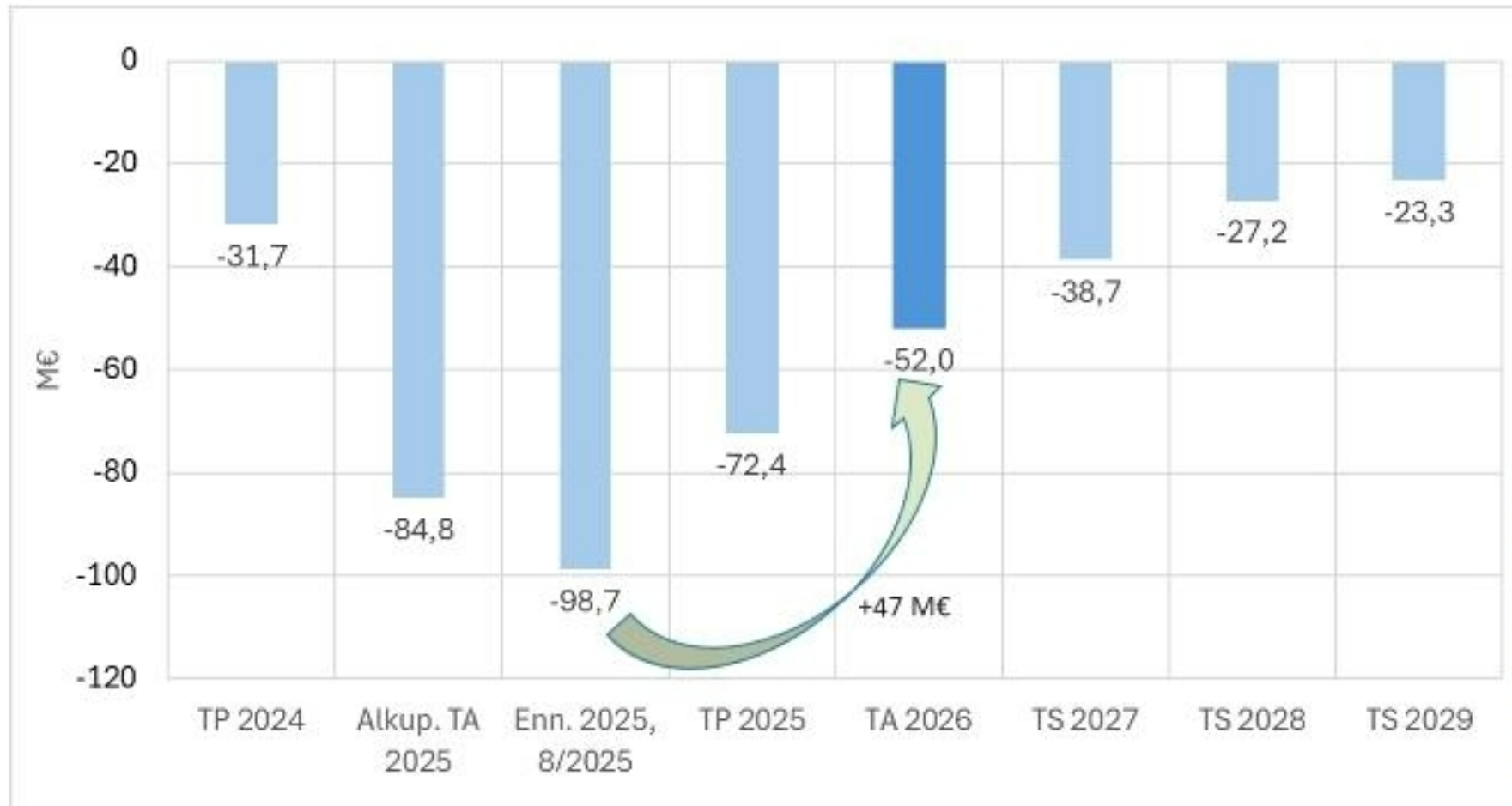
Tilikauden tulosenuste 2026-2029 yht. -129 M€

Investointiennuste 2026-2029 yht. 956 M€ eli keskimäärin 239 M€ per vuosi
Investointien tulorahoitus-% keskimäärin 45 %

Kaupungin lainamäärä 2025 on 1 020 M€
Ennustettu lainamäärän kasvu 2026-2029 on keskimäärin 148 M€ vuodessa
Ennustettu lainakanta vuoden 2029 lopussa on 1,6 Mrd €.

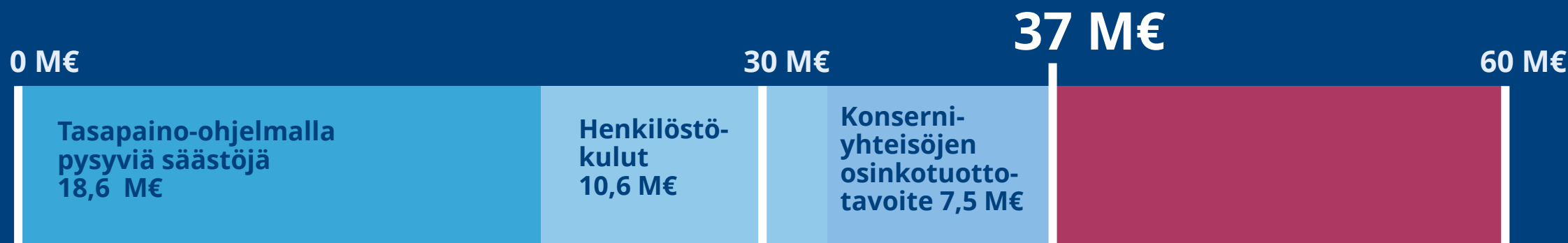
Toiminnallinen tulos, lähtötilanne

Toiminnallinen tulos (ilman satunnaisia eriä), jossa myyntivoittoja huomioitu enintään 25 M€

Vuoden 2026 talousarvion tasapaino-ohjelma

- Tasapainotustarpeen on pormestariohjelmassa arvioitu olevan 60 M€.
- Olemme löytäneet tasapaino-ohjelmalla yhdessä vuodessa pysyviä toimenpiteitä 37 M€, mikä on noin 60% neljälle vuodelle asetetusta tavoitteesta.
- Toiminnallinen tulos paranee ensi vuodelle jopa 47 M€. Alijäämä lähes puolittuu 100 M€:sta.

Kaupunginvaltuusto 17.2.2025 päätti

- 1) kaupunki käynnistää talouden tasapaino-ohjelman laadinnan vuoden 2026 talousarvioprosessin yhteydessä
- 2) tasapaino tarkoittaa, että kaupungin tuloslaskelman tulos on 0 tai parempi ilman kertaluonteisia poikkeuksellisia eriä ja pysyvien vastaavien myyntivoittoja huomioidaan enintään 25 milj. euroa vuosittain
- 3) tasapaino saavutetaan viimeistään vuoden 2029 talousarviossa ja tasapaino-ohjelmalla pyritään noin 60 milj. euron pysyvään toiminnallista tulosta parantavaan vuosivaikutukseen
- 4) ohjelman toimenpiteet valmistellaan yhteistyössä henkilöstön kanssa
- 5) toimenpiteet jaksotetaan vuosille 2026–2028 etupainotteisesti tulosten varmistamiseksi
- 6) ohjelman valmistelussa huomioidaan kaikki kaupungin talouden osatekijät

Talousarviovalmistelun näkökulmia

- Talousarviopohja uudelleenarvioidaan hidastuneen väestönkasvun vuoksi - erityinen vaikutus varhaiskasvatuksen palvelutarpeeseen.
- Talousarviovalmistelussa vuoden 2027 talousarviopohjasta vähennetään yhteistoimintaneuvotteluissa käsiteltyjen tehostamistoimenpiteiden koko vuotiset kustannusvaikutukset (3,7 M€).
- Talousarviopohjassa huomioidaan talousohjelmassa linjatut sopeuttamistoimenpiteet vuodelle 2027 (8,7 M€).
- Osinkotavoitteita korotetaan vuodelle 2027 (1 M€)
- Hankintojen ja avustuskokonaisuuden arviointi osana talousarviovalmistelua
- Heikon työllisyystilanteen vuoksi valmistellaan kasvupakettia, jonka tavoitteena on mm. parantaa työllisyyttä ja saavuttaa säästöjä kaupungin työttömyysturvamenoissa.

Investointien valmistelu

- Pormestariohjelman tavoitteena vuotuiselle nettoinvestointien toteumalle on **n. 220 milj. euroa v. 2027-2030**
 - Investointitarpeet ovat kaupunkitasolla liian korkeat erityisesti v. 2029-2030
 - Investointeja ajoitetaan tarvittaessa myöhempään ajankohtaan, jotta tavoitetaso saavutetaan
 - Useat toteutusvaiheeseen etenevät investoinnit ovat ketjutettuja keskenään eri lautakuntien/palveluryhmien investointisuunnitelmissa. Näiden investointien toteutuminen alusta loppuun on varmistettava talousarviovalmistelun aikana.
 - Priorisoinnin tavoitteena on erotella investointitarpeista v. 2027-2030 investointiohjelmaan toteutettavat investoinnit ja siirtää loput investointitarpeista myöhemmäksi

18.12.26 mennessä vuosisuunnitelmien hyväksyminen lautakunnissa ja kaupunginhallituksessa

Vk 50-51 Ylimmän johdon tavoite- ja kehityskeskustelut

Vk 45-48 [Lautakunnat] Lautakuntien
vuosisuunnitelmien valmistelutilanne

16.11.26 [Kv] Talousarvion hyväksyminen ja
veroista päättäminen

19.10.26 Pormestarin talousarvioesitys

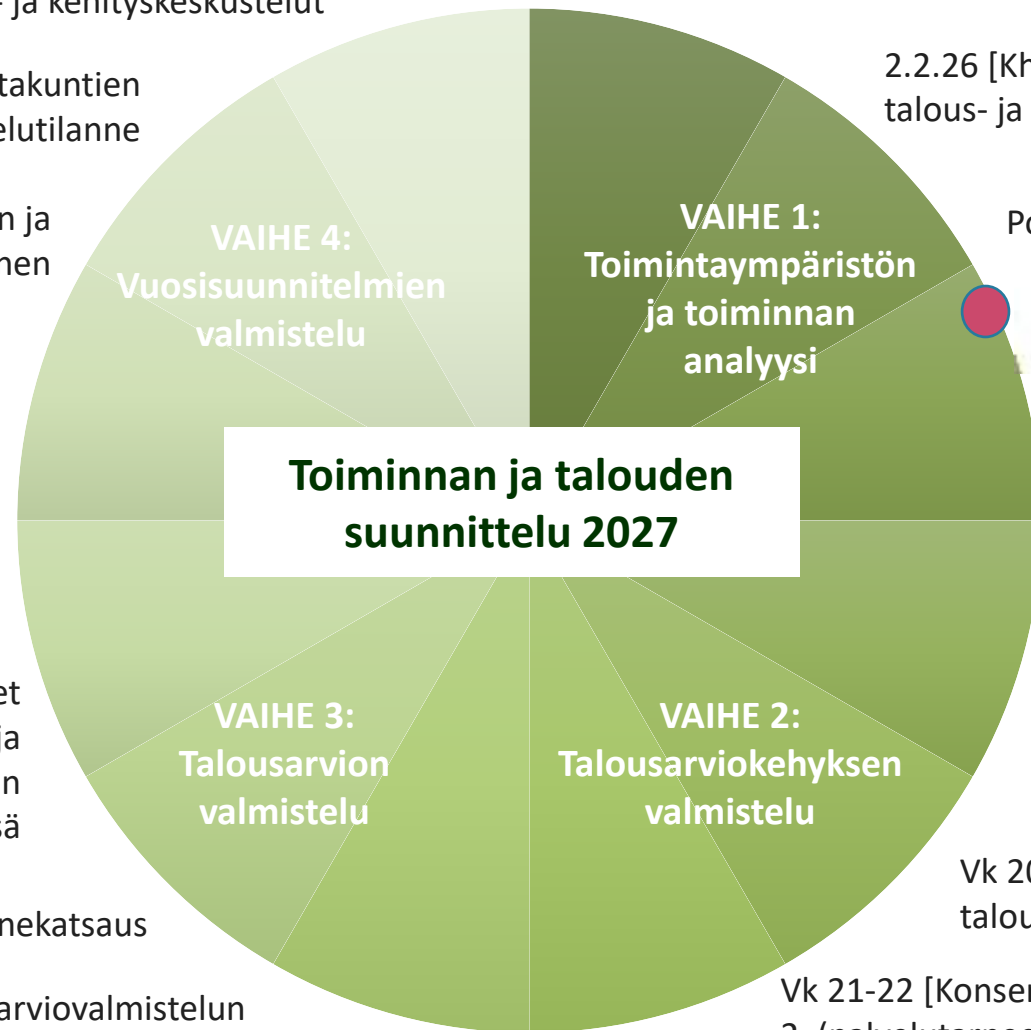
22.9.26 [Pojo] Talous- ja strategiaseminaari

21.9.26 [Kh] Investointien valmistelun
tilannekatsaus

11.9.26 mennessä talousarvioesitykset
käsiteltyinä lautakunnissa ja
konsernihallinnon esitys konsernijohtajan
johtoryhmässä

24.8.26 [Kv] Talousarvion valmistelun tilannekatsaus

Vk 33-35 [Lautakunnat] Talousarviovalmistelun
tilannekatsaus ajankohtaisasiana

2.2.26 [Kh] Talouden tasapaino-ohjelman periaatteet ja
talous- ja strategiaproessin aikataulu

Pojo 17.3 Talousarvion valmistelun periaatteet

30.3.26 [Khkeko] Vuoden 2027 talousarvion
valmistelun tilannekatsaus

7.4.26 [Kh] Talousarviovalmistelun periaatteet

Vk 13-17 [Konsernihallinto ja palvelualueet]
Talousarviovalmistelun aloituskeskustelut
yksiköiden kanssa: Palvelutarpeet ja
tasapainottamistoimenpiteet
(kehysneuvottelut, 1. kierros)

19.5.26 Ylimmän johdon strategiafoorumi

Vk 20-25 [Lautakunnat] Vuoden 2027 toiminnan ja
talouden suunnittelun lähtökohtia

Vk 21-22 [Konsernihallinto ja palvelualueet] Kehysneuvottelut, kierros
2. (palvelutarpeet, toimenpiteet, talouden tasapaino-ohjelma)

9.6.26 [Pojo] Talous- ja strategiaseminaari

22.6.26 [Kh] Vuoden 2027 talousarviokehys ja investointitaso 2027–2030 ja talouden
tasapaino-ohjelman valmistelutilanne

TAMPERE.
FINLAND

KIITOS

TAMPERE

Kuva: Skyfox / Marko Kallio